

της **Ειρήνης Γαϊτάνου**



Ψηφίζεται αυτές τις μέρες (πιθανώς αύριο Δευτέρα) το νομοσχέδιο για την ίδρυση φυλακών τύπου Γ (υψίστης ασφαλείας). Πρόκειται στην πραγματικότητα για την ίδρυση του ελληνικού Γκουαντανάμο, μιας γκρίζας ζώνης χωρίς δικαιώματα μέσα στις φυλακές, που στρέφεται ξεκάθαρα ενάντια στον «εσωτερικό εχθρό». Όπως εύστοχα έχει ειπωθεί, δεν απέχει ιδιαίτερα από την εφαρμογή της θανατικής ποινής από την πίσω πόρτα, καθώς επιβάλλονται συνθήκες ψυχικής και σωματικής εξόντωσης. Εξάλλου σειρά μελέτες έχουν αποδείξει την ευθεία συσχέτιση του εγκλεισμού τέτοιας μορφής με ψυχικά νοσήματα (σε ποσοστό τουλάχιστον 25%) αλλά και με τη δυσλειτουργία και τελικά αδρανοποίηση των οργάνων του ανθρώπινου σώματος (τύφλωση, κώφωση, καρδιακή ανεπάρκεια, καρκίνοι).

Οι φυλακές τύπου Γ στοχεύουν σε κάθε φύσης «επικίνδυνους πολίτες», εντός και εκτός φυλακής, καθώς πρόκειται ξεκάθαρα για εφαρμογή πολιτικών διώξεων και δημιουργία μιας μετέωρης διαρκούς απειλής που θα τρομοκρατεί. Με βάση το νομοσχέδιο, οι φυλακές διακρίνονται σε τρεις τύπους, Α, Β, και Γ. Στον τύπο Γ θα πηγαίνουν όσοι και όσες κατηγορούνται για τρομοκρατία, απειλή του πολιτεύματος και της εθνικής ακεραιότητας [κατάδικοι και υπόδικοι (!) με βάση τα άρθρα 187 και 187α περί σύστασης εγκληματικής οργάνωσης και τρομοκρατίας] και οι βαρυποινίτες, που επίσης φέρουν την κατηγορία της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση (θυμίζουμε ότι οι πολιτικές διώξεις δεν αναγνωρίζονται ως τέτοιες αλλά ως ποινικές, συνεπώς θεωρούνται στο ποινικό σύστημα συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση). Επιπλέον θα μεταφέρονται εκεί οι κρατούμενοι που εμφανίζουν συμπεριφορές απείθειας και απειθαρχίας μέσα στις φυλακές και κρίνονται επικίνδυνοι για την ασφάλεια. Μάλιστα, γι' αυτή την τρίτη κατηγορία δεν θα αποφασίζουν τα συμβούλια φυλακών, όπως συνέβαινε μέχρι σήμερα, αλλά θα έχει την απόλυτη εξουσία ο

εισαγγελέας Ποινών, αποστειρώνοντας ακόμα περισσότερο τη διαδικασία λήψης απόφασης. Είναι λοιπόν σαφές ότι δημιουργείται συνθήκη απόλυτης πολιτικής αποστείρωσης, που θα λειτουργεί φυσικά και σαν φόβητρο για όλους τους κρατούμενους αλλά και τους πολίτες. Επιπλέον καταστρατηγείται κάθε έννοια τυπικής ισότητας μεταξύ των κρατουμένων, με τη δημιουργία διαφορετικών τύπων κελιών.

Η κράτηση στα κελιά τύπου Γ θα σημαίνει ατομική κράτηση σε συνθήκες απομόνωσης, στέρηση του δικαιώματος αδειών, περιορισμός επισκεπτηρίων και κάθε μορφής επικοινωνίας (φυσική, γραπτή, τηλεφωνική). Καταργούνται έτσι τα στοιχειώδη δικαιώματα τα οποία έχουν κατακτηθεί με αγώνες. Παράλληλα, η κράτηση στα κελιά αυτά προβλέπεται για τουλάχιστον 20 χρόνια για τις δυο πρώτες κατηγορίες (κατάδικοι που θα τοποθετούνται κατευθείαν εκεί) αυξάνοντας έτσι το κατώτερο όριο για την ισόβια κράτηση στα 20 από τα 16 χρόνια. Για την τρίτη κατηγορία φυλακισμένων, που μεταφέρονται στα κελιά τύπου Γ με κατηγορίες απείθειας μέσα στη φυλακή, η κράτηση εκεί μπορεί να διαρκέσει και πάνω από δεκαετία! Παράλληλα, στο καθεστώς της απομόνωσης καταργούνται έμμεσα τα μεροκάματα που μπορούσαν να κάνουν οι κρατούμενοι, μειώνοντας την ποινή τους. Πρόκειται για τη δημιουργία μιας ζώνης ξεχασμένων μη ανθρώπων, υπό την απόλυτη εξουσία του μηχανισμού (αστυνομία, δικαστικό σύστημα, όργανα της φυλακής).

Εξάλλου συγκροτείται νέο σώμα της αστυνομίας, το οποίο θα λειτουργεί με βάση απόρρητο εσωτερικό κανονισμό ο οποίος δεν θα δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Το σώμα αυτό θα έχει καθήκοντα φύλαξης, ελέγχου και μεταγωγής των κρατουμένων στις φυλακές τύπου Γ, περιφρούρησης των εξωτερικών χώρων και των εισόδων, ελέγχου ατόμων που εισέρχονται καθώς και συνδρομής ενάντια σε περιστατικά απείθειας και αποκατάστασης της τάξης. Οι αστυνομικοί που συμμετέχουν θα έχουν δικαίωμα οπλοφορίας όχι μόνο εντός αλλά και εκτός φυλακής και εκτός υπηρεσίας. Φυσικά καταργείται έτσι πλήρως η θεμελιώδης αρχή με βάση την οποία η λειτουργία του σωφρονιστικού συστήματος πρέπει να διακρίνεται από τις αστυνομικές, διωκτικές και δικαστικές αρχές. Επιπλέον, θεσμοθετείται η ρουφιανιά, καθώς προβλέπεται η ευνοϊκή μεταχείριση όσων συνδράμουν τις αρχές δίνοντας πληροφορίες για άλλους κατάδικους ή υπόδικους.

Τέλος τροποποιούνται διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, πλήττοντας σημαντικά δικαιώματα των κρατουμένων και των συνηγόρων υπεράσπισης. Προβλέπεται η δυνατότητα συνέχισης της δίκης, ακόμα κι αν ο συνηγόρος απουσιάζει λόγω κωλύματος, ενώ το δικαίωμα σχολιασμού του συνηγόρου επί στοιχείων που παρουσιάζονται και η ίδια η παρουσίαση αυτών τίθενται υπό την κρίση του προέδρου του δικαστηρίου. Παράλληλα, καταργείται το δικαίωμα του κατηγορούμενου να αρνηθεί το συνηγόρο υπεράσπισης που του

ορίζεται, με αποτέλεσμα να δικάζεται χωρίς συνήγορο. Εξάλλου ήδη στο πρόσφατο παρελθόν έχουν επιβληθεί αλλαγές στη νομοθεσία που καταργούν θεμελιώδη δικαιώματα (τρομονόμοι, δημιουργία ειδικών δικαστηρίων, δίκη ερήμην των κατηγορουμένων και των συνηγόρων, άρνηση χορήγησης της δικογραφίας στον κατηγορούμενο κ.λπ.).

Η στόχευση λοιπόν του νομοσχεδίου είναι σαφής. Πρόκειται για ένα ακόμα βήμα στην κατεύθυνση του σύγχρονου ολοκληρωτισμού, του κρατικού αυταρχισμού και της κατάργησης στοιχειωδών δικαιωμάτων. Η τάση είναι παγκόσμια: οι περιπτώσεις του αμερικάνικου Γκουαντάναμο και των φυλακών τύπου F στην Τουρκία (λευκά κελιά) είναι οι γνωστότερες, φυλακές υψίστης ασφαλείας, ωστόσο υπάρχουν επίσης στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών. Στην Ελλάδα είναι σαφές ότι η επιλογή αυτή σήμερα κοιτάει τόσο προς τα μέσα της φυλακής όσο και προς τα έξω, τόσο προς στο παρελθόν των κοινωνικών αγώνων όσο και κυρίως προς το μέλλον.

Προς τα μέσα δημιουργείται ένα καθεστώς διαρκούς τιμωρίας και εκφοβισμού απέναντι σε οποιαδήποτε διεκδίκηση των κρατουμένων. Προς τα έξω η απειλή είναι σαφής: το φόβητρο στους πολίτες που αντιστέκονται γίνεται όλο και περισσότερο βίαιο, θολό και πανταχού παρόν. Ήδη την τελευταία πενταετία εκατομμύρια άνθρωποι έχουν συμμετάσχει σε πολιτικές και κοινωνικές κινητοποιήσεις έχοντας ζήσει στο πετσί τους τις συνέπειες της καταστολής και της αναίρεσης στοιχειωδών δικαιωμάτων. Η ένταση του αυταρχισμού, η βία, οι προσαγωγές και οι συλλήψεις στο σωρό, η εμφύτευση πλαστών στοιχείων από την αστυνομία, οι δίκες-παρωδία, οι επιστρατεύσεις απεργών, ο περιορισμός των διαδηλώσεων, η καταστρατήγηση δικαιωμάτων αιωρούνται σαν φόβητρο πάνω από τα κεφάλια όλων όσων αντιστέκονται, ανεξαρτήτως τρόπου εμπλοκής. Με τις φυλακές τύπου Γ, η πραγματικότητα αυτή γίνεται πιο σκληρή, ακόμα λιγότερο ορισμένη κι έτσι πιο καθολική και δυναμει τρομοκρατική για το σύνολο της κοινωνίας, και ιδιαίτερα τα μαχόμενα κομμάτια της.

Με βλέμμα προς το παρελθόν, είναι σαφές ότι καταργείται κάθε έννοια σωφρονισμού και κοινωνικής επανένταξης και εφαρμόζεται πλήρως η λογική της εκδικητικής αντιμετώπισης από το κράτος. Αν κοιτάξουμε προς το μέλλον πάντως, οι αντιδραστικές μεταρρυθμίσεις σχετίζονται ευθέως με τους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες που έπονται. Η κρίση του καπιταλισμού βαθαίνει, τα μέτρα που εφαρμόζονται καταδικάζουν στη φτώχεια και την εξαθλίωση όλο και μεγαλύτερες μερίδες του πληθυσμού και οι αγώνες που έχουν ήδη αναπτυχθεί έχουν αφήσει σημαντική παρακαταθήκη για νέες εξεγερτικές δυναμικές. Το νομοσχέδιο για τις φυλακές επιχειρεί να προετοιμάσει το έδαφος ενός νέου κύκλου αυταρχισμού ενόψει ακριβώς αυτών των δυναμικών.

Φυσικά, οι αντιδράσεις ενάντια στις φυλακές τύπου Γ είναι καθολικές. Πρώτον και κύριον, οι ίδιοι οι κρατούμενοι προχώρησαν στη μεγαλύτερη απεργία πείνας που έχει γίνει ποτέ, με συμμετοχή κοντά 4.500 κρατούμενων για εννέα μέρες. Οι κρατούμενοι χρησιμοποίησαν το μόνο τους όπλο, το ίδιο τους το σώμα, ενάντια στο νομοσχέδιο που κατασκευάζει μια φυλακή μέσα στη φυλακή, και τους στοχοποιεί ως πρώτα θύματα μιας πολιτικής που στοχεύει στην πειθάρχηση της κοινωνίας. Στην απεργία πείνας συμμετείχαν κρατούμενοι από 15 φυλακές σε όλη τη χώρα, ενώ για άλλη μια φορά τους στερήθηκε το δικαίωμα ακόμα και στη στοιχειώδη ιατρική παρακολούθηση. Ενδεικτικά, στον Κορυδαλλό από τους 1.200 κρατούμενους σε απεργία πείνας, επιτράπηκε στους γιατρούς να εξετάσουν μόλις 18! Την κατάσταση κατήγγειλε η Πρωτοβουλία Γιατρών και Νοσηλευτών για την υποστήριξη των φυλακισμένων απεργών πείνας, η οποία περιέγραψε άθλιες συνθήκες υγιεινής και υποδομής στις φυλακές. Παράλληλα, όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς εναντιώθηκαν στο νομοσχέδιο. Επιπλέον, διοργανώθηκαν πολλές εκδηλώσεις αλληλεγγύης. Το περασμένο Σάββατο διεξήχθη κεντρική πορεία στην Αθήνα και αρκετές άλλες πόλεις, με συμμετοχή και της ANΤΑΡΣΥΑ, ενώ την Τετάρτη οργανώθηκε μεγάλη συναυλία αλληλεγγύης στα Προπύλαια.

Ο σύγχρονος ολοκληρωτισμός και ο οξυνόμενος κρατικός και παρακρατικός αυταρχισμός, με τη συνδρομή των φασιστικών συμμοριών, στοχεύει στον αποκλεισμό των μαχόμενων κομματιών της κοινωνίας και την ευρύτερη πειθάρχηση του κοινωνικού σώματος. Η ίδια η κοινωνία μετατρέπεται σε φυλακή, και η φυλακή αποτελεί όλο και περισσότερο μια γκρίζα ζώνη χωρίς στοιχειώδη δικαιώματα. Οι συνέπειες του νομοσχεδίου εγγράφονται σε όλους και όλες μας, λειτουργώντας σαν απειλή και άρα σαν κανονιστικός όρος. Μονόδρομο αποτελεί το κοινωνικό και πολιτικό μέτωπο ενάντια σε αυτή την πολιτική, με τη συμμετοχή κάθε συλλογικότητας, αγωνιστή και πολίτη.

Πηγή: ΠΡΙΝ